

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-465/11

**Forposta SA in ABC Direct Contact sp. z o.o.
proti
Poczta Polska SA**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Krajowa Izba Odwoławcza)

„Direktiva 2004/18/ES — Člen 45(2), prvi pododstavek, točka (d) — Direktiva 2004/17/ES — Člena 53(3) in 54(4) — Javna naročila — Sektor poštних storitev — Merila za izključitev iz postopka oddaje javnega naročila — Huda poklicna napaka — Varstvo javnega interesa — Ohranitev lojalne konkurence“

Povzetek – Sodba Sodišča (tretji senat) z dne 13. decembra 2012

- Vprašanja za predhodno odločanje — Predložitev Sodišču — Nacionalno sodišče v smislu člena 267 PDEU — Pojem — Predložitveni organ, ki mora izdati sodno odločbo — Krajowa Izba Odwoławcza (poljski nacionalni pritožbeni senat) — Vključitev*
(člen 267 PDEU)
- Približevanje zakonodaj — Postopki za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev — Direktiva 2004/18 — Oddaja javnih naročil — Razlogi za izključitev iz sodelovanja pri naročilu — Huda poklicna napaka — Pojem — Razlaga — Nacionalna ureditev, ki pojem opredeljuje na podlagi obstoja okoliščin, za katere odgovarja gospodarski subjekt — Izključitev — Nujnost, da naročnik očitano ravnanje presodi ločeno za vsak primer*
(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/18, člen 45(2), prvi pododstavek, točka (d))
- Približevanje zakonodaj — Postopki za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev — Direktiva 2004/18 — Oddaja javnih naročil — Razlogi za izključitev iz sodelovanja pri naročilu — Izčrpnost seznama razlogov, naštetih v členu 45(2) Direktive — Možnost držav članic, da določijo druge ukrepe izključitve — Pogoji*
(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/18, člen 45(2))
- Vprašanja za predhodno odločanje — Razlaga — Časovni učinki razlagalnih sodb — Retroaktivni učinek — Meje — Pravna varnost — Prosta presoja Sodišča*
(člen 267 PDEU)

5. *Vprašanja za predhodno odločanje — Razlaga — Časovni učinki razlagalnih sodb — Retroaktivni učinek — Omejitev s strani Sodišča — Pogoji — Pomen finančnih posledic sodbe za zadevno državo članico — Neodločilno merilo*

(člen 267 PDEU)

1. Sodišče pri presoji vprašanja, ali je predložitveni organ „sodišče“ v smislu člena 267 PDEU, ki je izključno vprašanje prava Unije, upošteva vse elemente, kot so zakonska podlaga organa, njegova stalnost, obveznost njegove sodne pristojnosti, kontradiktornost postopka, njegova uporaba pravnih pravil in njegova neodvisnost.

V zvezi s tem Krajowa Izba Odwoławcza – ki je organ, ustanovljen s poljskim zakonom o javnih naročilih in izključno pristojen za prvostopenjsko odločanje o sporih med gospodarskimi subjekti in naročniki – pri izvajanju svojih pristojnosti iz določb navedenega zakona sodišče v smislu člena 267 PDEU. Dejstvo, da ima na podlagi drugih določb eventualno tudi posvetovalno funkcijo, v zvezi s tem ni pomembno.

(Glej točki 17 in 18.)

2. Člen 45(2), prvi pododstavek, točka (d), Direktive 2004/18 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, v kateri je določeno, da gre za hudo poklicno napako, katere posledica je samodejna izključitev gospodarskega subjekta iz postopka oddaje javnega naročila, če je zadevni naročnik razvezal ali odpovedal prejšnjo pogodbo v zvezi z oddajo javnega naročila, ki jo je sklenil z zadevnim gospodarskim subjektom, ali pa od nje odstopil zaradi okoliščin, za katere je odgovarjal ta gospodarski subjekt, in če je do razveze ali odpovedi pogodbe ali do odstopa od pogodbe prišlo v treh letih pred začetkom postopka za oddajo javnega naročila, vrednost neizvedenega dela javnega naročila pa je znašala vsaj 5 % pogodbene vrednosti.

Pojem „huda napaka“ je namreč treba razumeti tako, da se običajno nanaša na ravnanje zadevnega gospodarskega subjekta, ki kaže na naklep ali dovolj hudo malomarnost. Tako vsaka nepravilna, nenatančna ali nepravočasna izvedba pogodbe ali njenega dela morda kaže na omejeno poklicno usposobljenost zadevnega gospodarskega subjekta, ne ustreza pa samodejno hudi napaki. Poleg tega je treba za ugotovitev obstoja hude napake načeloma opraviti konkretno in posamično presojo ravnanja zadevnega gospodarskega subjekta. V zvezi s tem pojma „huda napaka“ ni mogoče nadomestiti s pojmom „okoliščine, za katere odgovarja“ zadevni gospodarski subjekt.

Zato nacionalna ureditev, ki ne določa samo splošnega okvira uporabe člena 45(2), prvi pododstavek, točka (d), Direktive 2004/18, ampak glede tega za naročnike določa tudi pogoje, ki jih morajo spoštovati, in samodejno ravnanje v določenih okoliščinah – ne da bi ta naročnik imel možnost, da v vsakem primeru preuči resnost domnevno krivdnega ravnanja tega subjekta v okviru izvedbe prejšnjega naročila –, s tem presega polje proste presoje, s katerim razpolagajo države članice na podlagi člena 45(2), drugi pododstavek, te direktive glede določitve izvedbenih pogojev v zvezi z razlogom za izključitev iz navedenega odstavka 2, prvi pododstavek, točka (d) ob spoštovanju prava Unije.

(Glej točke 30, 31 in od 33 do 36 ter točko 1 izreka.)

3. Načela in pravila prava Unije na področju javnih naročil ne upravičujejo, da se v nacionalni ureditvi zaradi varstva javnega interesa in upravičenih interesov naročnikov ter za ohranitev lojalne konkurence med gospodarskimi subjekti naročnikom nalaga, naj gospodarski subjekt zaradi hude poklicne napake brez konkretne in posamične presoje njegovega ravnanja samodejno izključijo iz postopka oddaje javnega naročila.

V členu 45(2) Direktive 2004/18 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev so izčrpno naštetih razlogi, s katerimi je mogoče utemeljiti izključitev gospodarskega subjekta iz udeležbe pri javnem naročilu iz razlogov, ki temeljijo na objektivnih elementih, ki se nanašajo na njegovo strokovno usposobljenost, in zato ta člen pomeni oviro za to, da države članice seznam, ki ga vsebuje, dopolnijo z drugimi razlogi za izključitev, ki temeljijo na merilih v zvezi s strokovno usposobljenostjo.

Le če zadevni razlog za izključitev ni povezan s strokovno usposobljenostjo gospodarskega subjekta in zato ni del izčrpnega seznama, je mogoče predvideti, da bo ta razlog z vidika načel in drugih pravil prava Unije na področju javnih naročil dopusten.

(Glej točke 38, 39 in 41 ter točko 2 izreka.)

4. Sodišče sme pri izvajanju pristojnosti na podlagi člena 267 PDEU le izjemoma z uporabo splošnega načela pravne varnosti, ki je lasten pravnemu redu Unije, omejiti možnost vseh zainteresiranih, da bi se sklicevali na določbo, ki jo je samo razložilo, zaradi izpodbijanja pravnih razmerij, ki so nastala v dobri veri. Natančneje, Sodišče to rešitev uporabi le v natančno določenih okoliščinah, zlasti kadar obstaja nevarnost resnih ekonomskih posledic zaradi številnosti pravnih razmerij, vzpostavljenih v dobri veri na podlagi ureditve, za katero se šteje, da zakonito velja, in kadar so bili posamezniki in nacionalni organi k ravnanju, ki ni v skladu s pravom Unije, spodbujeni zaradi objektivne in precejšnje negotovosti glede obsega določb prava Unije, pri čemer je k tej negotovosti morda prispevalo tudi ravnanje drugih držav članic ali Evropske komisije.

(Glej točki 44 in 45.)

5. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 47.)